

СПРАВКА
за отразяване на предложенията, получени в рамките на обществените консултации по проекта на
Правилник за изменение и допълнение на Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции,
проведени в периода от 16.04.2021 г. до 16.05.2021 г.

№	Участник в обществените консултации	Предложение	Приема се/ Не се приема	Мотиви
1.	Дирекция „Профилактика на болестите и промоция на здравето“, Столична регионална здравна инспекция (постъпило по ел. поща на 07.05.2021 г.)	Дирекция ПБПЗ в Столична РЗИ е създадена през 2002 г. като отделна структурна единица в ХЕИ и от тогава и до момента е била с най-малък числен състав в администрацията. Идеята и целта от създаването ѝ до момента са профилактика на болестите и промоция на здравето, които са дали и самото название на дирекцията. Основната дейност е работа по Национални профилактични програми и дейности сред подрастващите от 3 до 19 години – профилактика на тютюнопушенето, алкохола, наркотиците, насилието, стрес, диабет, остеопороза, високо артериално налягане, хранене, затлъстяване. Провеждане на социологически и психологически проучвания сред подрастващите и населението. Към дирекцията функционират и два кабинета, които са и първите кабинети в системата на 28 РЗИ-та /ХЕИ-та/: Кабинет за отказване от тютюнопушенето и Кабинет за психологическо консултиране „Доверие“ за деца и възрастни, които са безплатни и дискретни и функционират и до този момент. Работещите специалисти в дирекцията и тогава и сега са с различна квалификация от останалите лекари и инспектори в РЗИ /ХЕИ/. Това е единствената дирекция, в която от създаването и до момента работят служители със специалности: психология, социология, педагогика. Към дирекцията функционират два отдела, които реализират специфични дейности по профилактика на болестите и промоция на здравето.	Не се приема.	Дирекциите и отделите в регионалните здравни инспекции (РЗИ) са административни структури и тяхното преструктуриране в чисто административен план не означава отпадане на функции, задължения, компетентности и дейности на съответния орган, в конкретния случай РЗИ. Видно от предложените изменения на устройствения правилник, дейностите по профилактика на болестите и промоция на здравето се запазват, както и числеността на инспекциите, единствено се променя административното звено, на което се възлага изпълнението на функциите, като се увеличават съответно щатните бройки в дирекция „Обществено здраве“. Не на последно място, с така предложената промяна се освобождават изградени специалисти в разглежданата област от административните им задължения като директор

	Отдел „Интегрирана профилактика“ Основната дейност на отдела е профилактиката с цел снижаване на показателите за заболяемостта от хронични незаразни болести сред населението. Профилактика (превенция, предпазване) – това са всички мерки, предприемани, за да се предотврати появата и/или развитието на нежелано поведение, състояния или събития сред дадено население. Крайната цел на тези мерки е да се предотвратят заплахи (включително болести), чиято поява или увеличение в бъдеще е възможна. Профилактичните мерки трябва да намалят вероятността от тези рискове и се използват за поддържане на досегашното състояние. Програмите, по които основно се работи са: 1. Национална програма „Превенция на хроничните незаразни болести“ : - Хранене - Физическа активност - „Спри и се прегледай“ – скринингово изследване за ранна диагностика на рак на маточна шийка, рак на млечна жлеза и колоректален рак; 2. Национална стратегия за интеграция на ромите в Република България; 3. Национална програма за превенция на оралните заболявания; 4. Национална програма за превенция на ХИВ и Спин и сексуално предавани инфекции; 5. Национална програма за превенция на туберкулозата; 6. Национална програма профилактика на рака на маточната шийка. Освен работата по националните програми, специалистите от отдела извършват проучвания сред различни групи от населението на рискови фактори за развитието на социално значими заболявания и разработват регионални програми за ограничаването им и утвърждаване на здравословен начин на живот.		дирекции и началник отдели. По този начин се осигуряват условия за разгръщане на техния експертен капацитет, което е само в полза на дейностите, свързани с превенция, осъществявани от РЗИ. Обръщаме внимание, че видно от информацията, която постъпва в МЗ от РЗИ наблюдение, мониторинг, оценка и анализ на факторите на жизнената среда в страната се осъществява основно от експерти от дирекция „Обществено здраве“, а не от дирекция „Профилактика на болестите и промоция на здравето“. В тази връзка съвместната работа на експертите от двете направления ще допринесе за подобряване работата в тази област за ограничаване на ефекта от въздействието на рисковите фактори на жизнената среда.
--	--	--	--

	Ежегодно специалистите изготвят анализ на: - физическото развитие, здравословно състояние и диспансерно наблюдение на децата, посещаващи детски заведения и учениците в София за съответната учебна година; - организираното хранене на децата и учениците на база резултатите от извършения текущ контрол от дирекция ОЗ и физиологичен контрол от дирекция ЛИ; - качеството на атмосферния въздух и здравното състояние на населението на София по данните от ИАОС и СЗОК; - доклад на шумовото натоварване на агломерация София на база резултатите от проведения мониторинг на шума от дирекция ЛИ. Отдел „Превенция на зависимостите“ Основна цел в дейността на отдела е чрез здравно образование и превенция на зависимостите да се повишава здравната култура на столичани. Промоция на здраве е стратегия, свързваща хората с тяхната среда, която съчетава личния избор с обществената отговорност за здравето при крайна цел изграждане на по-здравословно бъдеще. Тя дава възможност на индивидите и обществото да засилят контрола върху определящите здравето фактори и по този начин да го укрепят. Промоцията на здравето е свързана с философията за „здраве за здравите“. <i>Здравното образование е процес на учене през целия живот на хората как да живеят, за да поддържат и подобряват собственото си и на другите здраве, като носят отговорност не само за себе си, но и за другите в тяхното обкръжение.</i> Ефективните програми използват редица интерактивни методи за преподаване, насочват се към определен социален натиск, моделират умения и предоставят основна и точна информация, като активно ангажират учениците и се насочват към конкретни здравни въпроси. Програмите,		
--	---	--	--

	които поставят силен акцент върху информацията, могат да доведат до подобряване на знанието, подобряване на нагласите, уменията или самото поведение. Важно е програмите да предоставят основна и точна информация, която е необходима на хората, за да оценяват рисковете и да избягват рисково поведение. Към отдела са разкрити и работят: - здравно-информационен център - в него се предоставя методична консултативна помощ, печатни и аудиовизуални материали; - кабинет за отказване от тютюнопушене - в него желаещите да се откажат от тютюнопушене получават подкрепа и специализирана помощ. - кабинет за психологически консултации с деца и възрастни. Те са безплатни и анонимни. Служителите на отдел „Превенция на зависимостите“ ръководят промотивни и обучителни дейности, масови прояви, проучвания, изготвяне и разпространение на здравно-информационни материали. Подпомагат медицински и немедицински специалисти, млади хора и възрастни да получат необходимата компетентност в областта на превенция на хроничните незаразни болести. Програмите, по които основно се работи са: 1. Национална програма „Превенция на хроничните незаразни болести“: - „Злоупотреба с алкохол“; - „Тютюнопушене и здраве“; 2. Национална програма „Профилактика на самоубийствата в България“; 3. Регионална програма „Репродуктивно и сексуално здраве“; 4. Регионална програма „Превенция на зависимости и зависимо поведение сред младите хора“; 5. Национална кампания „Детска безопасност, споделена		
--	--	--	--

	отговорност и грижа“. Ежегодно специалистите изготвят анализ на дейността по промоция на здраве на медицинските специалисти от детските и учебни заведения. Във връзка със специфичните функции на дирекцията немалка част от служителите участват в редица междуведомствени комисии. От м. март 2020 г. с обявяването на извънредно положение в страната във връзка с предотвратяване разпространението на COVID-19, работата на дирекция ПБПЗ и към момента основно е дейности, свързани с COVID-19 и контрол за спазване на протиепидимчните мерки. Политиката и мотивите, че основната дейност на дирекция ОЗ съвпада с тази на дирекция ПБПЗ не е валидна за СРЗИ и дирекция ПБПЗ. Основната дейност на дирекция ОЗ е здравен контрол. Всъщност контролът по спазване на протиепидемичните мерки по Заповеди на Министъра на здравеопазването в настоящата ситуация съвпада с дейности на дирекция ОЗ. Към момента всички Национални профилактични програми, проучвания и скринингови изследвания са зачеркнати като ненужна дейност, не са актуализирани за следващ период след изтичането им през 2020 г. и не се работи по тях. Предложеният проект за изменение на Устройствения правилник на РЗИ води до обезличаването и заличаването на профилактиката, която е приоритет в целият свят! Цялата тази дейност е опит да бъде премахната с вкарването на проект за изменение на Устройственият правилник на РЗИ–тата от 16.04.2021 г. в 17.15 ч. на страницата на МЗ. В момента тече обществено обсъждане от 16.04. до 16.05.2021 г. За да има контрол в държавната политика трябва да има необходимата нормативна база. Законите, правилниците и всички решения се взимат от управляващите в МЗ.		
--	--	--	--

		Проектът за сливане на дирекция ПБПЗ в дирекция ОЗ говори за нуждата от контролна дейност и наливане на инспектори за извършване на дейност по държавен здравен контрол върху химични вещества и смеси. Съгласно чл. 27 ал. 2 от Закона за защита на вредното въздействие на химичните вещества и смеси регионалните здравни инспекции упражняват контрол в случаите по чл. 25, ал.1, т.2, 2а, 3, 7, 10, 14а, 18 - 22, 26 и 33, както и по чл. 25, т.2, ал.2 от закона с цел опазване здравето на населението. Тези контролни правомощия са възложени на дирекция “Обществено здраве”, в регионалните здравни инспекции. Питаме Управляващите в оставка може ли Профилактиката на населението да бъде заменена с контрол на химични вещества и смеси????		
2.	Коалиция за живот без тютюнев дим и сдружение „България без дим“ (постъпило по ел. поща на 11.05.2021 г.)	Организациите, членуващи в Коалиция за живот без тютюнев дим и членовете на сдружение „България без дим“ категорично възразяват срещу някои от предложените промени в Устройствения правилник на Регионалните здравни инспекции. Това са промените, свързани със закриване на последните три дирекции „Профилактика на болестите и промоция на здраве“ в Столична РЗИ, РЗИ Бургас и Софийска област. Фактическото обезличаване на дирекциите „Профилактика на болестите и промоция на здраве“ и тяхното закриване е започнало още през 2013 година, когато са закрити 6 дирекции, а през 2014 г. – още една и през 2015 г. още четири. Сега явно е дошъл редът и на последните 3 дирекции, една от които в Столична РЗИ, която е и най-многобройна с 2 отдела. В мотивите не се посочват конкретни причини за това. Според нас един от посочените мотиви „като функциите на същата при липсваща дирекция се изпълняват от дирекция „Обществено здраве“ без да съществуват изрично записани функции“ не е съвсем конкретен, тъй като в чл. 34, ал. 3 е посочено, че „В регионалните здравни инспекции извън приложение № 29	Не се приема.	Както мотивите по т. 1. По отношение на забележката, че към проекта на правилник няма представена оценка на въздействие, съгласно изискванията на Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието обръщаме внимание, че такава оценка се изготвя само по проектите на нормативни актове от компетентността на Министерския съвет, какъвто не е настоящият акт.

	дейностите по ал. 2 се осъществяват от дирекция „Обществено здраве“. По-важна според нас е втората част на изречението от мотивите – „възможността съществуващите към момента експерти да бъдат запазени и реално да изпълняват както функциите по превенция, така и част от контролните функции, възложени на дирекцията.“ Тъй като става едно механично преливане на функции и щатни бройки от едната дирекция в друга, без те да бъдат променяни или намалявани, остава единствената причина експертите, които от 1999 година се специализират в дейности по промоция на здраве, да бъдат включени в проверките на обектите и тяхната същностна дейност да се ограничава с времето, докато съвсем се обезличи. Непрекъснатото намаляване през годините щата на инспекциите, доведе до това да се намалява и респективно броя на работещите в дирекциите/отделите „Профилактика на болестите и промоция на здравето“. Но реално виждаме, че тези специалисти са необходими, защото заедно с хората намаляват и дейностите, които извършват инспекциите за ограничаване на рисковите фактори, свързани както с околната среда, така и с начина на живот. През последните години се наблюдава ограничаване на средствата, отделяни по националните програми, които са предназначени за намаляване на тези рискови фактори. На фона на увеличаване разпространението на тютюнопушенето, алкохолизма, нездравословното хранене и ниската двигателна активност е недопустимо обучените кадри по профилактика на незаразните болести и промоция на здраве да бъдат използвани като инспектори, проверяващи различните видове обекти, за която дейност са се специализирали работещите в дирекция „Здравен контрол“. С началото на пандемията от Ковид 19 се почувства необходимостта и важността от кадрите на регионалните здравни инспекции, независимо от отделите, в които		
--	---	--	--

		работят. Те успяха да мобилизират усилията си и да отговорят на изискванията на обществото, като дейностите по промоция на здраве бяха сведени до минимум. Ние разбираме и уважаваме тази наложена организационна необходимост, но острата фаза на пандемията рано или късно ще приключи и ще са необходими кадри, които да се борят за ограничаване на тютюнопушенето и алкохолизма, особено при подрастващите, със затлъстяването на младите хора, защото това са рискови фактори, които водят до основните незаразни болести, от които хората в България умират. Не следва да се подминава и фактът, че към Проекта на правилник за изменение и допълнение на Устройствения правилник на РЗИ няма представена оценка на въздействие, съгласно изискванията на Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието. В случая много подходяща би била една последваща оценка на въздействието, в която да се оцени как закриването на дирекциите „Профилактика на болестите и промоция на здравето“ през 2013-2015 г. се е отразило на обема и качеството на дейностите, които следва да извършват инспекциите по профилактика на болестите и промоция на здраве. Дали е настъпило намаляване на тези дейности, дали те са сведени до минимум и се реализират само от 1-2 експерти или механичното преливане към дирекцията „Здравен контрол“ и създаването на дирекция „Обществено здраве“ не се е отразило на обема и качеството им. Такава една оценка ще бъде от полза за всички, защото е крайно време да се разбере, че превенцията следва да бъде водеща дейност в здравеопазването.		
3.	Регионална здравна инспекция – Перник (постъпило по ел.	След запознаване и обсъждане с публикувания проект считаме, че следва да направим предложение за допълнение в чл. 33, ал. 1 от същия, касаещо изискването за заемане на длъжността „директор на дирекция	Не се приема.	Изброените в чл. 33, ал. 1 от проекта на Правилник за изменение и допълнение на Устройствения правилник на

	поща на 11.05.2021 г.)	„Обществено здраве“, като се добави и образователно-квалификационна степен магистър с придобита специалност „Санитарна химия“. Същата се явява аналогична на „Комунална хигиена“ и е необоснована липсата и при изчерпателното изброяване в разпоредбата, особено в ситуацията на липса на подготвени кадри в регионалните здравни инспекции.		регионалните здравни инспекции специалности са специалности за лица с професионална квалификация „лекар“, съгласно приложение № 1 към чл. 1, ал. 2 от Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването. Предложената специалност „Санитарна химия“ (понастоящем „Медицинска санитарна химия“) е специалност за лица с висше немедицинско образование, съгласно приложение № 1 към чл. 1, ал. 2 от Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването.
4.	Регионална здравна инспекция – Велико Търново (постъпило по ел. поща на 13.05.2021 г.)	1. Към § 1 от Проекта за добавяне на текст към чл. 9, т. 10 от Устройствения правилник добавяният текст да се разшири, както следва: <i>„, на длъжностно лице по защита на данните и на служител или административно звено, отговарящо за мрежовата и информационната сигурност.“</i> Мотиви: с цел привеждане в съответствие и с чл. 3, ал. 2 от Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност в проекта да се предвиди в правомощията на директора на регионалната здравна инспекция да се включи и определянето на служител или административно звено, отговарящо за мрежовата и информационната сигурност. 2. Към § 3, т. 1 от Проекта в края да се добави и <i>„или по специалност „Опазване и контрол на общественото здраве“.</i> Мотиви: Да се прецизират изискванията за заемането на тази длъжност.	Приема се. Приема се.	

	3. Към § 4, т. 1 от Проекта в края да се добави и „или по специалност „Опазване и контрол на общественото здраве“. Мотиви: Да се прецизират изискванията за заемането на тази длъжност. 4. В чл. 27, ал. 3, т. 13 от Устройствения правилник текстът „актуализацията на Списъка на унифицираните наименования на административните услуги“ да се замени с „вписването в Регистъра на услугите на предоставяните от регионалната здравна инспекция административни услуги, настъпилите промени в тях или заличаването им“. Мотиви: Списъкът на унифицираните наименования на административните услуги е остаряло понятие, което към настоящия момент не намира приложение и е заменено с Регистър на услугите, който е публичен, онлайн достъпен и предоставя повече информация и възможности за подаване на онлайн заявки за промени от бившия СУНАУ.	Приема се. Приема се.	
--	---	-------------------------------------	--

Д-Р ТОМА ТОМОВ

Заместник-министър на здравеопазването

Съгласували:

д-р Теодора Тодорова, директор на дирекция „Здравен контрол“

Гергана Сотирова, и.д. директор на дирекция „Човешки ресурси“

Надежда Бранковска, директор на дирекция „Правна“

Стела Здравкова, нач. отдел „Нормативни актове“, дирекция „Правна“

Изготвили:

Д-р Каталина Вълкова, нач. отдел ОКОЗ, дирекция „Здравен контрол“

Даниела Дренкова, главен юрисконсулт в дирекция „Човешки ресурси“

Невена Цветкова, главен юрисконсулт в дирекция „Правна“